

УДК 342.9

МАР'ЯНА ОЛЕКСАНДРІВНА КАЧИНСЬКА,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри адміністративної діяльності поліції факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ТВАРИНАМИ

Сучасні гуманістичні тенденції у правовій доктрині в Україні спричиняють зміни у розумінні сутності взаємовідносин людини та тварини. Сьогодні активно звертається увага саме на жорстоке поводження із тваринами, а не на порушення санітарно-ветеринарних норм та інших норм права при поводженні із тваринами, які здебільшого розглядають тварин як джерело сировини для харчування. Важливим є звернення уваги на порушення правил поводження із тваринами, коли це завдає страждань саме тварині, обмежує її можливості у справлянні природних потреб (харчування, сон, спілкування із собі подібними), у всіх без виключень випадках, а не тільки тоді, коли це естетично заважає оточуючим.

Звернемо увагу на існування зв'язку між антисоціальною, девіантною поведінкою особи та різними формами жорстокого поводження із тваринами [1, с. 9]. Вказаній позиції присвячено велика кількість наукових досліджень в країнах ЄС, США які її підтверджують.

Міжнародні експерти вказують, що перші прояви девіантної поведінки особа може проявляти і проявляє на своїх близьких, оточуючих. Тварини – це партнери людини, які супроводжують її протягом усього життя. Відношення до них може стати індикатором інших існуючих проблем у родині. Наприклад, коли діти жорстоко поводяться із тваринами, це впливає на їх усвідомлення, що правильно, а що ні. Діти, що проживають у родинах де є насильство та жорстоке поводження, починають імітувати цю поведінку та продовжувати побачене вдома у своєму подальшому житті. Це призводить до розладів та формування антисоціальної поведінки у підлітковому та дорослому віці [1, с. 9].

На міжнародному рівні питання захисту прав тварин від жорстокого поводження з боку людини розглядається відносно не давно, але досить активно. Регулювання правил поведінки із тваринами, визначення їх правового статусу встановлено рядом норм міжнародних договорів, а саме:

- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин;
- Конвенція ООН про міжнародну торгівлю видами дикої фауни та флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES);
- Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхунська конвенція);
- Конвенція про охорону біологічного різноманіття;
- Картахенський протокол про біобезпеку до Конвенції про охорону біологічного різноманіття;
- Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої флори та фауни, що перебувають під загрозою зникнення та інші.

Питаннями зоозахисту займаються не тільки держави, але й міжнародні організації. Так, наприклад, Всесвітня організація охорони здоров'я тварин (від англ. World Organization for Animal Health), яка до 2003 року називалась Міжнародне епізоотичне бюро (від англ. Office International des Epizooties, OIE), на сьогодні відповідальна за поліпшення здоров'я тварин у всьому світі. Штаб-квартира організації розташована в Парижі, Франція. Вона налічує 182 країни і Україна є державою-членом Всесвітньої організації охорони здоров'я тварин [2].

В Україні правове регулювання відносин за участю тварин здійснюється нормами ряду нормативних документів, серед яких чільне місце займає Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження». Він встановлює поняття, жорстокого поводження із тваринами, а саме – це жорстоке поводження з тваринами – знущання над тваринами, у тому числі безпритульними, що спричинило мучення, завдало їм фізичного страждання, тілесні ушкодження, каліцтво або призвело до загибелі, нацьковування тварин одна на одну та на інших тварин, вчинене з хуліганських чи корисливих мотивів, залишення домашніх та сільськогосподарських тварин напризволяще, у тому числі порушення правил утримання тварин [3].

При дресируванні тварин не допускається: нанесення тваринам побоїв, залякування, видалення кліків, кігтів тощо; примушування тварин до виконання дій, що їх травмують. Забороняється використання у видовищних заходах, у спорті, при організації дозвілля тварин, які важко переносять неволю, закритий простір, дресирування [3].

За жорстоке поводження із тваринами особу, що його вчиняє буде притягнуто до адміністративної (ст. 89 «Жорстоке поводження із тваринами» Кодексу України про адміністративні правопорушення) та кримінальної (ст. 299 «Жорстоке поводження із тваринами» Кримінального кодексу України) відповідальності.

Список бібліографічних посилань

1. Alleyne E., Parfitt C. Adult-Perpetrated Animal Abuse: A Systematic Literature Review. *Trauma, Violence, & Abuse*. 2017. P. 1–14. DOI: <https://doi.org/10.1177/1524838017708785>.
2. World organisation for animal health. Protecting animals, preserving our future. URL: <http://www.oie.int/about-us/our-members/member-countries/> (дата звернення: 20.03.2019).
3. Про захист тварин від жорстокого поводження : закон України від 21.02.2006 № 2120-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3447-15> (дата звернення: 24.03.2019).

Одержано 26.03.2019

УДК 349.6:351

ІРИНА ВАЛЕРІЇВНА КИРЕЄВА,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри правового забезпечення господарської діяльності

факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх прав;

 <https://orcid.org/0000-0001-5447-4314>

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ПРИРОДОКОРИСТУВАЧІВ ОРГАНАМИ ПОЛІЦІЇ

Відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» [1] Національна поліція України – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах:

- 1) забезпечення публічної безпеки і порядку;
- 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави;
- 3) протидії злочинності;
- 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Названа мета та завдання Національної поліції серед інших форм своєї реалізації проявляються й у забезпеченні прав природокористувачів щодо сталого безперешкодного природокористування.

Одним з пріоритетних напрямків діяльності органів поліції є забезпечення сталості прав природокористувачів, їх непорушності як з боку суб'єктів, наділених владними повноваженнями, так і з боку інших осіб. Сталість природокористування, вочевидь, є необхідною ознакою сталого розвитку суспільства, що полягає у недопущенні необґрунтованого незаконного втручання у реалізацію природокористувачами своїх прав, обов'язків та законних інтересів щодо набутих ними у користування на законних підставах природних ресурсів. У зв'язку з цим важливого значення набуває запобігання протиправних посягань на права суб'єктів природокористування.

Запобігання визнано найгуманнішим способом боротьби з правопорушеннями [2, с. 38]. У переліку завдань Кодексу України про адміністративні правопорушення зазначається про запобігання правопорушень, що ще раз доводить важливість попереджувальної діяльності [3].

Стаття 6 Кодексу України про адміністративні правопорушення, яка присвячена запобіганню правопорушень, встановлює перелік суб'єктів запобігання адміністративних правопорушень, а також визначає коло заходів, які спрямовані на запобігання адміністративних правопорушень, а саме: органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, громадські організації, трудові колективи розробляють і здійснюють заходи, спрямовані на запобігання адміністративним правопорушенням, виявлення й усунення причин та умов, які сприяють їх вчиненню, на виховання громадян у дусі високої свідомості і дисципліни, суворого дотримання законів України.

Однією з умов вдалої реалізації заходів із запобігання правопорушень є визначення їх причин. На думку О. Б. Андрєєвої, фактори, що впливають на вчинення правопорушень, можна поділити на 4 групи, не розрізняючи при цьому причини та умови: недоліки соціально-